

Białystok, 16 czerwca 2023 r.

Prezydent
Miasta Białegostoku

Pani
Katarzyna Bagan - Kurluta
Radna Rady Miasta Białystok

Odpowiadając na złożoną w dniu 01 czerwca 2023 r. interpelację w sprawie zagrożenia usunięciem grobów znajdujących się w tzw. alei zasłużonych na cmentarzu komunalnym, informuję jn.:

Obowiązek wniesienia ponownej opłaty za korzystanie z miejsca na cmentarzu przez okres dalszych 20 lat, wynika z przepisów ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (tekst jednolity: Dz. U. 2023 poz. 887). W świetle art. 7 ust. 1 ustawy, pochowanie zwłok w grobie ziemnym (nie dotyczy grobów murowanych) zapewnia najbliższemu członkowi rodziny osoby zmarłej, że przed upływem 20 lat grób ten nie zostanie użyty do ponownego pochowania innego zmarłego. Dla zapobieżenia ponownemu użyciu grobu po upływie 20 lat, można zgłosić zastrzeżenie przeciwko ponownemu pochowaniu w tym samym grobie innej osoby zmarłej i uiścić opłatę za miejsce na dalsze 20 lat (art. 7 ust. 2 ustawy). Skutkiem braku zastrzeżenia i nie uiszczenia dalszej opłaty, jest wygaśnięcie uprawnienia rodziny do grobu, a zarząd cmentarza może dobrowolnie rozporządzać tym grobem i pochować w nim zwłoki innej osoby.

Powyższe znajduje odzwierciedlenie w Regulaminie cmentarza komunalnego przy ul. Władysława Wysockiego 63 administrowanego przez samorządowy zakład budżetowy Cmentarz Miejski w Białymstoku stanowiącego załącznik do uchwały nr XXV/369/20 Rady Miasta Białystok z dnia 25 maja 2020 r. Rozdział 4 Regulaminu cmentarza komunalnego określa procedurę likwidacji grobów. W myśl § 4 ust. 3 wyżej wymienionego regulaminu likwidację grobu poprzedza wystawienie informacji o zamiarze jego likwidacji, którą umieszcza się na grobie oraz tablicy ogłoszeń w siedzibie Zarządcy Cmentarza na okres nie

krótszy niż 6 miesięcy. Jednocześnie informuję, iż termin ważności wskazanych w interpelacji grobów upłynął w 2002 r. W obecnym stanie prawnym na cmentarzu miejskim nie istnieją „aleje zasłużonych” i wszystkie miejsca pochówku są traktowane jednakowo, chyba że zostało złożone zastrzeżenie w trybie przepisów szczególnych, np. ustawy z 22 listopada 2018 r. o grobach weteranów walk o wolność i niepodległość Polski (Dz.U.2018 poz. 2529). Ustawa o cmentarzach i chowaniu zmarłych nie reguluje kwestii opłat, poza tzw. opłatą za pochowanie, która jest wnoszona na 20 lat, uiszcza się ją przy pogrzebie, otrzymując od gminy grób na okres lat 20, z możliwością przedłużenia pod warunkiem uiszczenia opłaty na dalsze 20 lat opłaty. Ustawa o cmentarzach i chowaniu zmarłych nie przewiduje grobu zwanego wieczystym czy stałym. Przepisy obowiązującej ustawy dzielą groby na ziemne i murowane i do wszystkich ziemnych odnosi się zasada wnoszenia opłaty i zastrzeżenia przeciw ponownemu użyciu grobu. W przypadku cmentarzy parafialnych decyzje podejmowane są przez władze kościelne.

Ponadto informuje, iż w obecnym stanie brak jest podstaw prawnych do zwolnienia przedmiotowych grobów z obowiązujących opłat. W powyższej sprawie Sąd Najwyższy wypowiedział się w uchwale III CZP 17/77 z 29 marca 1977 r. uznając, że „osobie, która mimo terminu oznaczonego w art. 7 ust. 1 ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych nie dopełniła warunków z ust. 2 tego artykułu, nie przysługuje roszczenie o przywrócenie posiadania miejsca oddanego przez zarząd cmentarza z przeznaczeniem na grób innego zmarłego, chociażby nadal stale odwiedzała grób i utrzymywała w należytych stanie”. Ponadto w wyroku z dnia 30 sierpnia 1975 r II CR 405/75, Sąd Najwyższy stwierdził, że w wyniku pochowania w grobie ziemnym następuje nabycie korzystania z grobu ziemnego tj. z miejsca pod ten grób, na okres dłuższy od 20 lat, tylko pod warunkiem uiszczenia co 20 lat stosownej opłaty (Gazeta Prawna Nr 140 z 6 listopada 2001 r. str. 17). Również Rzecznik Praw Obywatelskich uznaje skargi na likwidacje grobów ziemnych jako bezzasadne, ponieważ skarżący nie wnieśli opłat po 20 latach od momentu pochowania za przedłużenie prawa do użytkowania grobu. Zdaniem Rzecznika Praw Obywatelskich, zarządcy cmentarzy nie mają obowiązku informowania dysponentów grobów o terminie, przed upływem którego, nie wolno użyć grobu do ponownego pochowania (Biuletyn RPO Nr 40 z 2001 r., Prawo do pochówku i kultywowanie pamięci zmarłych, str. 16).

Sprawę prowadzi:
Departament Gospodarki Komunalnej, Elżbieta Baziuta 869 65 21

PREZYDENT MIASTA

dr hab. Tadeusz Truskolaski